

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

Kommunal planstrategi

Helga Anette Melhus, rådgiver folkehelse Troms fylkeskommune

Fagsamling om folkehelsearbeid 2. desember 2011

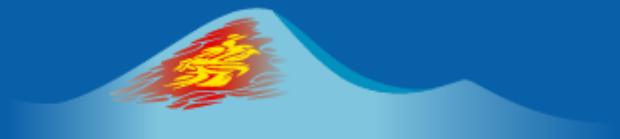
TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuohkan

Tema:

- Hva er kommunal planstrategi?
- Sammenheng mellom planstrategi og folkehelse?
- Hvordan jobbe med kunnskapsgrunnlag?
- Vær med - det er nå det skjer!

Hva er kommunal planstrategi?

- Ny plan- og bygningslov, 2008
- Kommunal planstrategi hvert fjerde år
- Regional planstrategi hvert fjerde år
- Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging hvert fjerde år

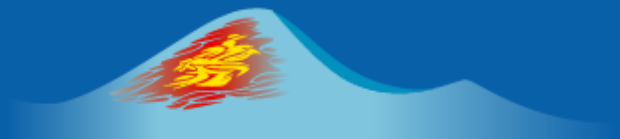
Hva er kommunal planstrategi? fortsetter...

- Drøfting av kommunens strategiske valg
  - Samfunnsutvikling
  - Arealbruk
  - Miljøutfordringer
  - Sektorenes virksomhet
  - Vurdering av planbehov i valgperioden

Hva er kommunal planstrategi? fortsetter...

- Bred medvirkning
  - Allmenn debatt
  - Høringer
- Kommunal planstrategi er ikke en plan, men skal legge grunnlag for planarbeidet i valgperioden

Nasjonale forventninger

- Klima og energi
- By- og tettstedsutvikling
- Samferdsel og infrastruktur
- Verdiskaping og næringsutvikling
- Natur, kulturmiljø og landskap
- Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Planstrategi og folkehelse

- Ny folkehelselov
  - Ansvar for folkehelsearbeid til kommunen som sådan
  - Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (§5)
  - Kommunal planstrategi (§6)

- Plan- og bygningsloven
  - Eks.: Fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller (§3-1).
- Helse i plan
- Folkehelsearbeid er sektorovergripende

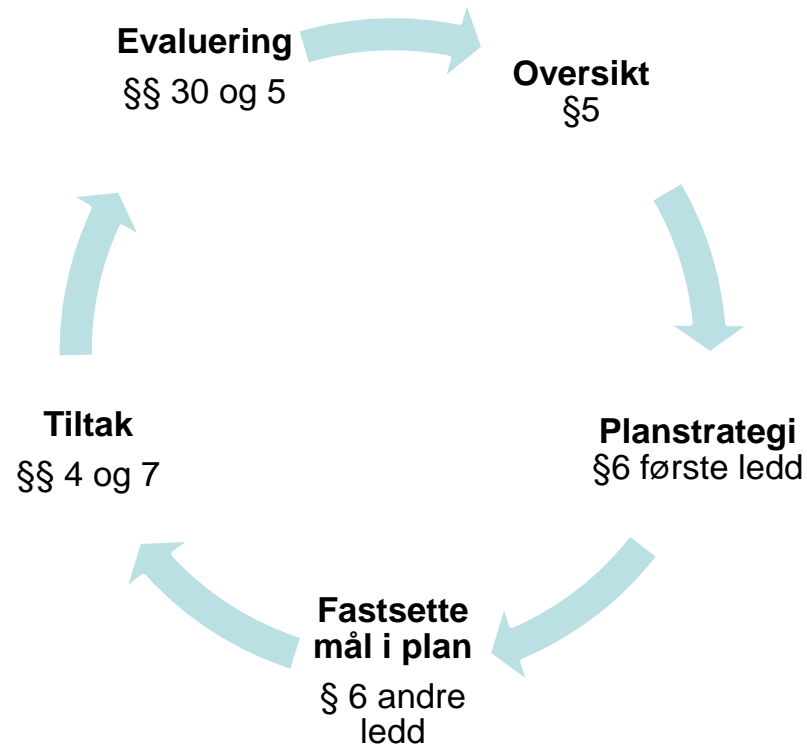

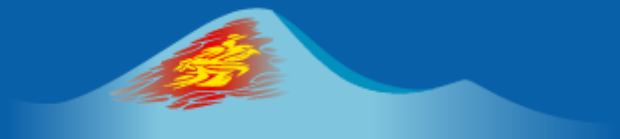
Planstrategi og folkehelse fortsetter...

- Gir muligheter
  - Svare på utfordringer
  - Langsiktighet
  - Helse i alt vi gjør

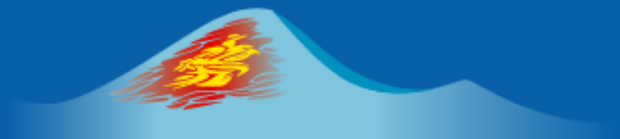
Det systematiske folkehelsearbeidet

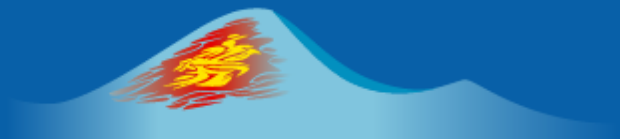

Kunnskapsgrunnlag

- Skal si noe om situasjonen, utfordringer, muligheter, trender - Hvor står vi?
- Grunnlag for videre planlegging – Hvor går vi?

- Huske at alle sektorer er relevante!
- Offentlig statistikk
- Forskningsrapporter, utredningsrapporter
- Lokal kunnskap
- Verktøy internett:
  - Helseatlas
  - Kommunehelsa (januar 2012)
  - Friskvik (januar 2012)

Regional planstrategi

- Kunnskapsgrunnlag, behandles av fylkestinget uke 49
- Regional planstrategi, vedtas oktober 2012

Nordområdene

- Utnytting av bevaring av naturressurser
- Geopolitikk
- Språk og kultur
- Kompetanse og teknologiske løsninger
- Transportinfrastruktur

Demografi

- Sentralisering
- Eldrebølge
- Stor omsorgsmengde i distriktene
- Andel unge distriktkvinner
- Negative flyttetall i distriktene

Klima, energi og ressursforvaltning

- Klimatilpasning
- Energieffektivisering
- Utslippsreduksjon
- Utslippsøkning fra transport
- Fornybar energi – vind og småkraftverk
- Bærekraftig ressursforvaltning
- Vannforvaltning

Kultur

- Kulturbruken er sosialt ulikt fordelt
- Opprettholde bredden
- Møteplasser som tilfredsstillers dagens krav
- Ta vare på og utvikle frivillig sektor
- Videreutvikle kulturkompetansen

Næring og sysselsetting

- Kompetanse og rekruttering
- Infrastruktur
- Spredt bosetting
- By vs omland
- Små bedrifter – struktur på næringsliv
- Nedbygging i primærnæringene
- Risikovillig kapital

Arealforvaltning, natur og friluftsområder

- Udatert og mangelfullt planverk
- Arealkonflikter:
  - I strand og kystsoner
  - Knyttet til reindrift
  - Knapphet på jord i landbruket
  - Manglende kartlegging av areal
- Forretningsarealer
- Sikring av friluftslivsområder og inngrepsfrie naturområder

Utdanning, forskning og innovasjon

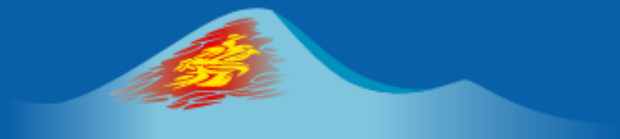
- Forskjeller i utdanningsnivå
- Etterspør kompetanse innenfor høyere teknisk og merkantil utdanning
- Økning i spesialundervisning
- Frafall i videregående opplæring
- Læringsplasser
- Fleksibel fagskoleutdanning
- Internasjonalisering i utdanningen
- Kompetansearbeidsplasser i distriktene
- Lav andel næringslivs-FoU
- Lav FoU-basert innovasjon
- Svak kommersialisering av FoU
- Praksisnær forskning og utdanning – tilgang spesialisttjenester i tannhelsesektoren

Samferdsel

- Knytte sammen vekstregioner
- Vegstandard og trafikksikkerhet
- Byutfordringer
- Fra bil til kollektivtransport
- Tilrettelegging gang- og sykkel
- Pålitelige rammer for næringstransporter
- Knutepunktkapasitet

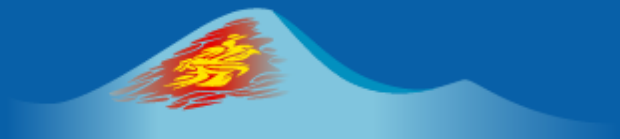
Folkehelse og levekår

- Sosiale helse- og tannhelseforskjeller
- Økning i psykiske lidelser
- Økning i livsstilsykdommer
- Sosialhjelp
- Skader, ulykker og vold
- Levevaner

Vær med – det er nå det skjer!

- Sette dagsorden
- Komme med innspill
- Folkehelse i alt kommunen gjør!

Veiledning i planarbeid

- Veileder kommunal planstrategi (MD)
- Inspirasjonshefte om kommunale planstrategier – Et verktøy for ønsket samfunnsutvikling (KS)
- Nasjonale forventinger
- Sjekkliste (se www.helseiplan.no)
- Helsedirektoratets moment og tipsliste